ح تجارت

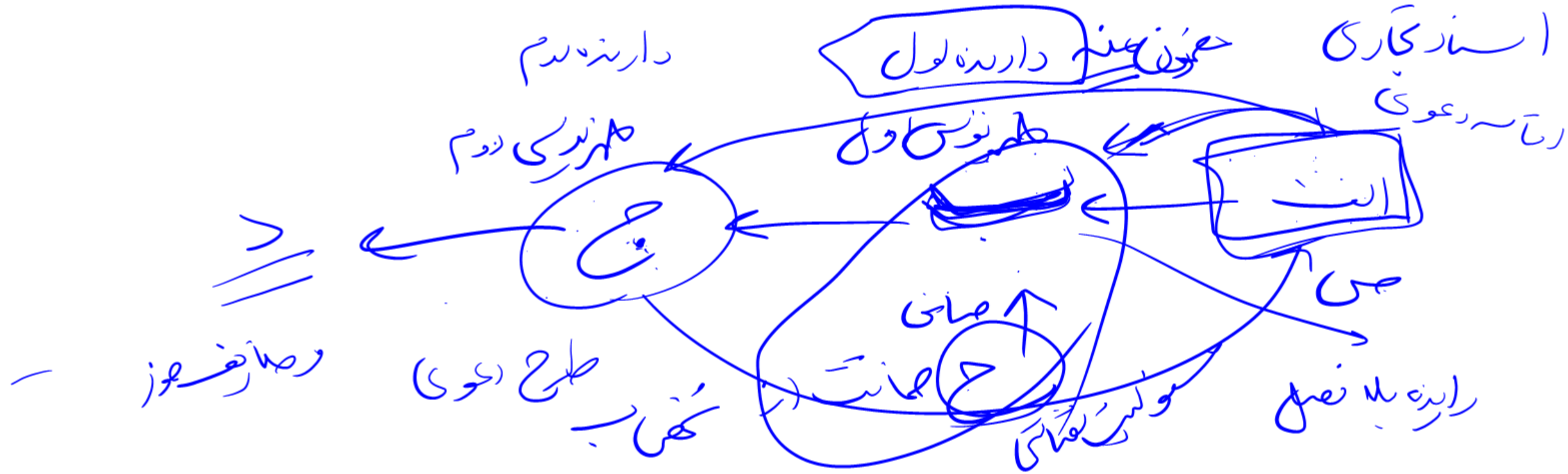

ع ن + ه

ضامن

مدیون (بدهکار) ← مضمون عنه ← آزاد ضمانت شده

طلبکار (دائن) ← مضمون له ← به ازای ضمانت شده

ثالث ← ضامن ← ضمانت کننده (متبرع)

عقد ضمان

نظریه

نقل ذمه به ذمه ← ذمه مضمون عنه بری می‌شود ← ذمه ضامن مشغول می‌شود

ضم ذمه به ذمه ← ذمه مضمون عنه باقی است ← بدهکاری ذمه ضامن هم

ضم ذمه به ذمه

عرضی ← مسئولیت تضامنی ← همه در کنار هم به صورت همزمان مسئولیت دارند

الف ب

طولی

ترتیب ← اول برو سراغ مضمون عنه اگر نداد بعدش بیا سراغ ضامن

نکته مهم ← در حقوق تجارت

در حقوق مدنی

ضمان ← اصل بر نقل ذمه به ذمه است

اگر جایی بنا به صراحت قانون یا توافق متوجه شدید که ضمانت از نوع ضم ذمه به ذمه است ولی نمی‌دانستید از نوع طولی است یا عرضی ← اصل بر مسئولیت تضامنی عرضی است.

تصریح

① در مقابل دارنده بلافصل ← آیا اصل بر قابل استناد بودن ایرادات است یا بر غیر قابل استناد بودن ایرادات است؟

ب ← علیه الف

صادرکننده

دارنده بلافصل

الف

② در مقابل دارنده با فصل ← آیا اصل بر قابل استناد بودن ایرادات است (ثالث با حسن نیت) یا بر غیر قابل استناد بودن ایرادات؟

در اسناد تجاری ← اصل حاکم است ← اصل غیر قابل استناد بودن ایرادات

استثناء

۱- بلافصل بودن دارنده ← قابل استناد هستند.

۲- سوء نیت دارنده ← دارنده ثالث با حسن نیت باید باشد

۳- خط زدن حواله کرد.

۴- ادعای جعل یا عدم اصالت امضا یا مهر

۵- حجر

۶- ورشکستگی
۷- فقدان تصدی
۸- فقدان رضا
۹- فقدان شرایط شکلی سند تجاری
۱۰- تحصیل بحرمانه سند تجاری
۱۱- جعل و الحاق بمطلبی به سند تجاری

نکته: برای امکان مراجعه دارنده از باب مسئولیت تضامنی به ظهرنویسان و ضامن ظهرنویسان باید مواعد رعایت شود. ← دارنده به مطالبات قانونی خود عمل کرده باشد

از تاریخ نسبت رسید

سفته ← ظرف ۱۰ روز و اخواست

برات ← ظرف ۱۰ روز اعتراض عدم تأدیه

+ ظرف یک سال (در ایران)

چک ← ۱۵ روز / ۴۵ روز / ۴ ماه

ظرف ۲ سال

اقامه دعوی از تاریخ و اخواست خارج یا گواهی عدم برات

نکته: هر ظهرنویسی هم که بخواهد به ظهرنویس قبل خود مرتبط کند باید
این مواعد را رعایت کند.

نکته: علیه صادرکننده و ضامن صادرکننده نیازی به رعایت مواعد جهت
حق مرتبط نیست اما اگر مواعد رعایت نشود ← و فرات با گواهی عدم پرداخت در مهلت
نگه دارد ← تا عمل خواسته بدون توزیع بگیرد.

پشت یک سند تجاری (سفته، برات، چک)

ظهرنویسی

ضمانت

برات دهنده (صادرکننده) (برات‌کش) — الف

دارنده برات — ب

برعهده برات‌گیر — ج

برات دهنده در وجه خودش برات صادر کرده ← صادرکننده برات = دارنده برات — الف

برات دهنده به عهده خودش برات صادر می‌کند ← برات دهنده = برات‌گیر — الف

دارنده — ب

سفته

حالت اول ← اصلاً مبلغ نوشته نشود ← ضمانت اجرای ماده ۲۲۶ ← از شمول اسناد تجاری خارج می‌شود.

حالت دوم ← مبلغ درج شده اما به جای حروف با عدد نوشته شده ← فاقد ضمانت اجرا

حالت سوم ← مبلغ دو بار نوشته شده با حروف

اصل عدم زیاده

سی هزار ریال

سیصد هزار ریال

حالت چهارم ← مبلغ دو بار نوشته شده به بار به حروف یه بار به عدد

۳۰,۰۰۰ ریال

سیصد هزار ریال

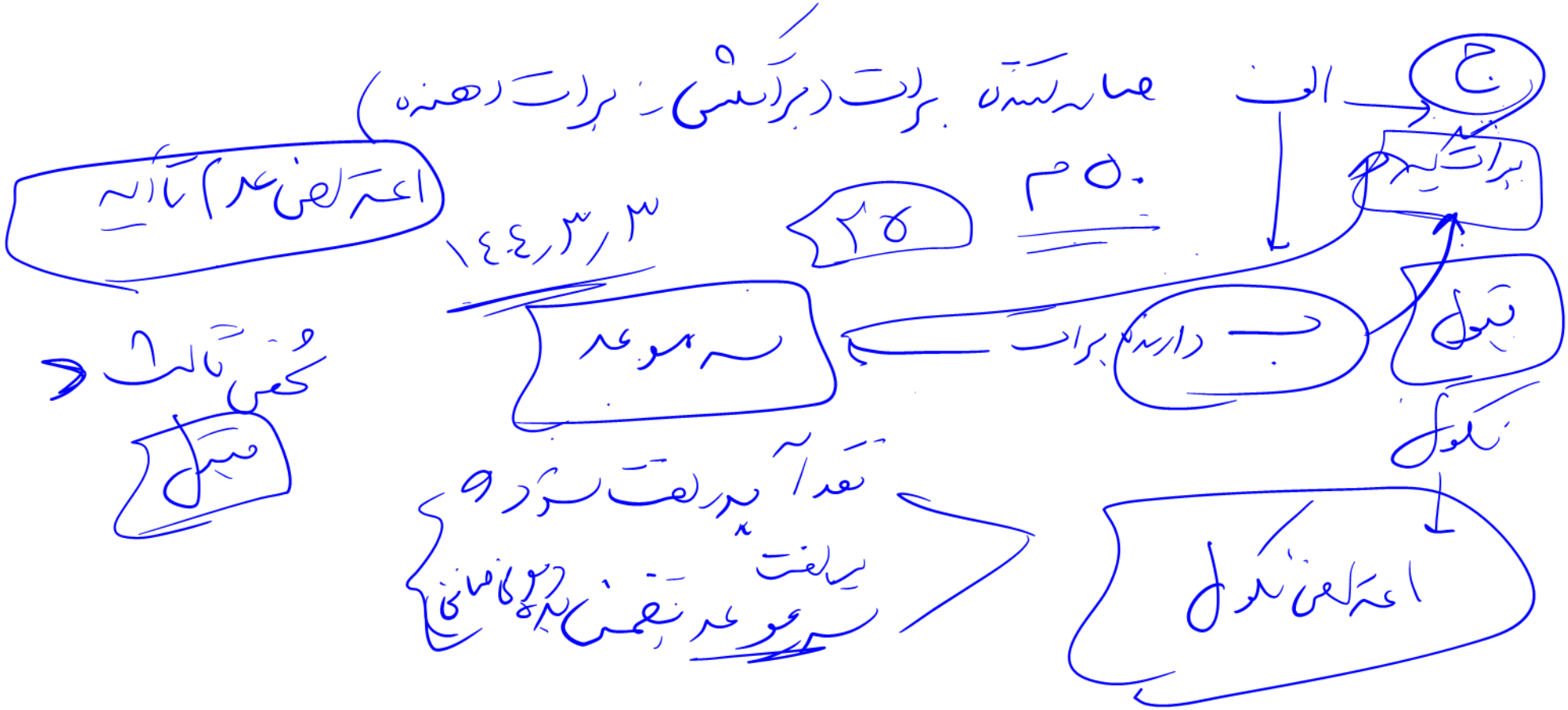

نکته: حال شدن بروات موعد دار:

اگر برات گیری چند برات را قبولی نوشته که موعد یک رسید و با اعتراض عدم تأدیه مواجه شده به صورت استثنایی طبق م ۲۳۸ ← سایر بروات که موعد آن ها نیز نرسیده حال شده و باید یا آن ها را نیز نقداً پرداخت کند یا

تشخیص بدهد که سر موعد پرداخت می‌شود.